

ประกอบกิจการโรงแรม ... ต้องมีผู้จัดการนะครึบ !!!



โดย... ลุงเป็นธรรม

สายด่วนศาลปกครอง 1355

ส่วนที่ 1 คอยฟังเรื่องโรงแรม

ลุงเป็นธรรมได้ยื่นข่าวแวมว่า ในปีใหม่ 2563 นี้ รัฐบาลและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ก็มีนโยบายที่จะส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย โดยจัดแคมเปญที่น่าสนใจต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นและดึงดูดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ ซึ่งจะเป็นผลให้ธุรกิจท่องเที่ยว ร้านค้า ร้านอาหาร สถานบันเทิงต่าง ๆ มีความคึกคักมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโรงแรม ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก และบรรดาโฮสเทลต่าง ๆ ที่คาดว่าจะได้รับอานิสงส์จากกิจกรรมเหล่านี้มากที่สุด

เมื่อพูดถึงโรงแรม ... ท่านผู้อ่านทราบหรือไม่ว่า คำว่า “โรงแรม” หรือ “hotel” (โฮเต็ล) ในภาษาอังกฤษนั้น มีที่มาจากคำว่า “hôtel” (โอเตล) ในภาษาฝรั่งเศส ที่ไม่ได้แปลว่าโรงแรมเพียงอย่างเดียว หากแต่ยังแปลว่า ที่ทำการ หรือคฤหาสน์ ได้อีกด้วย ...

ในเรื่องนี้ลุงเป็นธรรมเองก็เคยมีประสบการณ์ส่วนตัวเมื่อได้เดินทางไปยังประเทศฝรั่งเศสเป็นครั้งแรก และได้เห็นอาคาร โบราณที่สวยงามมากแห่งหนึ่งขึ้นป้ายว่า *Hôtel de ville* ลุงเป็นธรรมก็เข้าใจไปว่าที่นั่นน่าจะเป็นโรงแรม ที่หรูหราที่สุดเอาไว้รับรองแขกบ้านแขกเมือง แต่แท้ที่จริงแล้วสถานที่นั้นคือ ที่ทำการเทศบาลเมืองครึบ ! หรืออย่าง *Hôtel de Police* ก็คงไม่ได้แปลว่า โรงแรมตำรวจอย่างแน่นอน ท่านทั้งหลายอย่าได้คิดเข้าไปใช้บริการทีเดียวเชียว เพราะที่นั่นคือ สถานีตำรวจนั่นเองครึบ ...

แต่ภายหลังจากที่เริ่มมีกิจการ โรงแรมที่ให้บริการที่พักอาศัยแก่นักเดินทาง ซึ่งเชื่อกันว่าโรงแรมแห่งแรกของยุโรปเกิดขึ้นที่กรุงปารีส คำว่า hôtel จึงหมายความถึง สถานที่ให้บริการพักร่มแก่แขกผู้มาเยือนอีกด้วย จากนั้นชื่อเรียกของกิจการประเภทนี้จึงถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายในกลุ่มประเทศยุโรป จนกลายมาเป็น hotel ในภาษาอังกฤษนั่นเองครึบ

ส่วนในประเทศไทย กิจการ โรงแรมเกิดขึ้นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 4 คือ ยูเนียน โฮเต็ล (Union Hotel) บอร์ดิง โฮเต็ล (Boarding Hotel) และ โอเรียนเต็ล (Oriental) จากนั้นจึงมีโรงแรมเกิดขึ้นต่อมาอีกหลายแห่งในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งล้วนแต่เป็นโรงแรมของชาวต่างชาติทั้งสิ้น จนมาถึงสมัยรัชกาลที่ 6 จึงได้มีการเปิด โรงแรมแห่งแรกของคนไทยขึ้นที่ หัวหินภายใต้ชื่อ โรงแรมรถไฟ ...

ในปัจจุบัน การดำเนินกิจการ โรงแรมของไทยก้าวหน้าและทันสมัยติดระดับโลก ทั้งความหรูหรา และความสะอาดสบาย อยู่ภายใต้บังคับของพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ซึ่งได้กำหนดเอาไว้ในมาตรา 15 ความว่า ผู้ใดประสงค์จะประกอบกิจการ โรงแรมจะต้องได้รับอนุญาตเสียก่อน ซึ่งผู้ได้รับใบอนุญาตให้เปิดกิจการ โรงแรมไม่ว่าจะเป็น บุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลในทางกฎหมายเราจะเรียกว่า “ผู้ประกอบกิจการโรงแรม” (ในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มีคำที่ใช้เรียกผู้ประกอบกิจการ โรงแรมว่า “เจ้าสำนักโรงแรม”) นอกจากนี้ กฎหมายยังกำหนดให้โรงแรมจะต้องมี “ผู้จัดการโรงแรม” เป็นผู้มีหน้าที่จัดการ โรงแรมด้วยครึบ ...

ประเด็นที่น่าสนใจของเรื่องนี้จึงเกี่ยวกับ โรงแรมที่ไม่ได้ดำเนินการแต่งตั้งผู้จัดการโรงแรมตามที่ กฎหมายกำหนดและได้กระทำการผิดกฎหมายโดยปล่อยให้เยาวชนที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี เข้าใช้บริการในลักษณะมั่วสุม !!!

ส่วนที่ 2 ประกอบกิจการโรงแรม ... ต้องมีผู้จัดการนะครึบ !!!

“ผู้จัดการโรงแรม” เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบตามกฎหมายสำคัญไม่น้อยไปกว่าผู้ประกอบการ โรงแรม อีกทั้ง การที่ผู้ประกอบการ โรงแรมจะแต่งตั้งให้ผู้ใดดำรงตำแหน่งดังกล่าว ผู้นั้นจะต้องมีคุณสมบัติตรงตามที่กฎหมายกำหนด กล่าวคือ มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และเป็นผู้ได้รับวุฒิปริญญาตรีหรือมีประสบการณ์ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดหรือมีหนังสือรับรองว่าได้ผ่านการฝึกอบรมวิชาการบริหารจัดการ โรงแรม ตามหลักสูตรที่คณะกรรมการส่งเสริมและกำกับธุรกิจ โรงแรมรับรอง และต้องไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายด้วย โดยผู้จัดการ โรงแรมจะเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ประกอบธุรกิจ โรงแรมก็ได้ ในกรณีที่ผู้ประกอบการ โรงแรมนั้นเป็นบุคคลธรรมดา หากโรงแรมใด ไม่แต่งตั้งผู้จัดการ โรงแรมก็จะต้องถูกลงโทษปรับทางปกครองและโทษปรับรายวันในอัตราที่กฎหมายกำหนด ... เช่นเดียวกันกับอุทธรณ์จากคดีปกครองในวันนี้ที่มีข้อเท็จจริงว่า นายสิงห์เป็นผู้ประกอบธุรกิจ โรงแรมแห่งหนึ่งถูกประชาชนร้องเรียนว่ามีกรปล่อยให้กลุ่มวัยรุ่นเข้าไปมั่วสุมใน โรงแรม ต่อมา เจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจ เร่งรัดป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งแต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด ได้เข้าตรวจสอบพบว่าโรงแรมดังกล่าวไม่ได้แต่งตั้งผู้จัดการโรงแรมตามกฎหมาย และพบว่ามิได้มีผู้ใช้บริการอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยไม่มีการจัดทำทะเบียนผู้เข้าพัก ผู้ว่าราชการจังหวัดจึงมีคำสั่งให้ปรับนายสิงห์เป็นเงินจำนวน 200,000 บาท

นายสิงห์ไม่เห็นด้วยกับคำสั่งปรับของผู้ว่าราชการจังหวัด จึงยื่นอุทธรณ์ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ซึ่งภายหลังได้มีคำสั่งให้ยกอุทธรณ์ นายสิงห์จึงมาขึ้นฟ้องต่อศาลปกครองขอให้เพิกถอนคำสั่งลงโทษปรับดังกล่าว

คดีนี้จึงมีประเด็นที่น่าสนใจว่า คำสั่งของผู้ว่าราชการจังหวัดที่ลงโทษปรับนายสิงห์ในฐานะผู้ประกอบการโรงแรมเป็นเงินจำนวน 200,000 บาท เป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมาย หรือไม่ ???

ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วมีความเห็นสรุปได้ว่า แม้ว่าเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจเร่งรัดป้องกันและปราบปรามยาเสพติดจังหวัดจะไม่ได้รับมอบหมายเป็นหนังสือให้ปฏิบัติหน้าที่เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ ตามมาตรา 45 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ก็ตาม แต่เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดอยู่ในฐานะเป็นพนักงานฝ่ายปกครองตามมาตรา 2 (17) (ณ) แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และเจ้าหน้าที่ชุดเฉพาะกิจดังกล่าวที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัดส่วนใหญ่ก็เป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจ เมื่อมีเหตุอันควรสงสัยจากการร้องเรียนของประชาชนว่า ได้มีกลุ่มวัยรุ่นเข้าไปใช้บริการ โรงแรมของนายสิงห์ในลักษณะมั่วสุมซึ่งอาจมีการกระทำความผิดทางอาญา เจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมสามารถเข้าไปในโรงแรมของนายสิงห์เพื่อสืบสวนตรวจสอบถึงเรื่องดังกล่าวได้

สำหรับคำสั่งปรับนายสิงห์นั้น ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะนายทะเบียนโรงแรมจังหวัดได้คำนึงถึงความร้ายแรงแห่งพฤติกรรมที่กระทำผิดของนายสิงห์ที่ไม่จัดให้มีผู้จัดการโรงแรม ทำให้มีกลุ่มวัยรุ่นซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ และยังเป็นนักเรียน นักศึกษา เข้าไปใช้บริการโรงแรมของนายสิงห์โดยเปิดเช่าห้องพัก จำนวน 4 ห้อง แต่กลับมีจำนวนผู้เข้าพักมากถึง 26 คน และไม่ได้จัดทำทะเบียนผู้เข้าพักตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งนายสิงห์ในฐานะผู้ประกอบการโรงแรมย่อมจะรู้โดยสภาพว่าแต่ละห้องสามารถรับพักได้กี่คน การให้บริการที่พักในลักษณะมั่วสุมเช่นนี้ หากนายสิงห์คำนึงถึงประโยชน์สาธารณะเป็นสำคัญ ก็สามารถปฏิเสธไม่รับวัยรุ่นเหล่านั้นเข้าพักได้

ส่วนจำนวนเงินค่าปรับ 200,000 บาท เป็นอัตราที่คำนวณมาจากสองในห้าของอัตราโทษที่กำหนดไว้สำหรับความผิดในข้อหาที่ไม่จัดให้มีผู้จัดการโรงแรม ซึ่งอยู่ในหลักเกณฑ์โทษปรับทางปกครอง ตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 49 และมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 ประกอบข้อ 10 (1) ของประกาศกระทรวงมหาดไทย ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2553 เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาโทษทางปกครอง

ดังนั้น เมื่อนายสิงห์ในฐานะผู้ประกอบการโรงแรมได้กระทำความผิดโดยไม่จัดให้มีผู้จัดการคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่จัดการโรงแรม อันเป็นความผิดตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง และมีโทษปรับทางปกครอง ตามมาตรา 50 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547 การที่ผู้ว่าราชการจังหวัดในฐานะนายทะเบียน โรงแรมจังหวัด มีคำสั่งลงโทษปรับทางปกครองผู้ฟ้องคดีเป็นเงิน 200,000 บาท และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีคำสั่งยกอุทธรณ์ จึงเป็นคำสั่งที่ชอบด้วยกฎหมายแล้ว

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า การประกอบกิจการใดก็ตามที่อาจมีผลกระทบต่อประโยชน์หรือความปลอดภัยของสาธารณะ ผู้ประกอบการต้องตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องเหล่านั้นมากกว่าประโยชน์ของกิจการตนเอง เพราะหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะไม่ได้มีผลกระทบเฉพาะต่อกิจการของผู้ประกอบการเท่านั้น หากแต่ผลกระทบเหล่านั้นอาจส่งผลร้ายไปสู่ชุมชน สังคม หรือประเทศชาติไม่ทางใดก็ทางหนึ่ง นอกจากนี้ ในการประกอบกิจการใดที่มีกฎหมายกำหนดกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับเอาไว้เป็นการเฉพาะ ผู้ประกอบการก็จำเป็นต้องถือปฏิบัติตามกฎเกณฑ์หรือข้อบังคับเหล่านั้นอย่างเคร่งครัด หากไม่แล้ว กฎหมายก็มีบทลงโทษที่จะนำมาปรับใช้กับผู้ฝ่าฝืน ไม่ว่าจะเป็นโทษปรับทางปกครอง โทษปรับรายวัน ในกรณีที่ยังคงมีการฝ่าฝืนต่อไปและไม่ได้รับการแก้ไข รวมไปถึงการลงโทษทางอาญาทั้งจำทั้งปรับ !!!

(ผู้สนใจศึกษารายละเอียดได้จากคำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อ. 496/2562 และสามารถสืบค้นบทความย้อนหลังได้ที่ www.admncourt.go.th เมนูวิชาการ เมนูย่อยอุทธรณ์จากคดีปกครอง)

ส่วนที่ 3 หน้าที่สำคัญของผู้จัดการโรงแรม

โรงแรมต้องมีการแต่งตั้งผู้จัดการโรงแรมตามกฎหมาย โดยผู้จัดการต้องจัดให้มีการบันทึกรายการต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้พักและจำนวนผู้พักในแต่ละห้องลงในบัตรทะเบียนผู้พักในทันทีที่มีการเข้าพัก โดยให้ผู้พักคนใดคนหนึ่งเป็นผู้ลงมือชื่อในบัตรทะเบียนผู้พัก หากผู้พักมีอายุต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์และเข้าพักตามลำพัง ให้ผู้จัดการหรือผู้แทนลงลายมือชื่อกำกับไว้ด้วย และนำไปบันทึกลงในทะเบียนผู้พักให้แล้วเสร็จภายในยี่สิบสี่ชั่วโมงหลังจากมีการลงทะเบียนเข้าพัก โดยต้องส่งสำเนาทะเบียนผู้พักในแต่ละวัน ไปให้นายทะเบียนทุกสัปดาห์แล้วให้นายทะเบียนทำใบรับมอบให้ไว้เป็นสำคัญ หากโรงแรมใดอยู่ห่างไกลหรือไม่สามารถส่งได้ตามกำหนดดังกล่าว ให้นายทะเบียนพิจารณากำหนดระยะเวลาส่งสำเนาดังกล่าวแล้วแจ้งให้ผู้จัดการทราบ นอกจากนี้ ผู้จัดการยังมีหน้าที่ดูแลไม่ให้บุคคลใดหลบซ่อนหรือมั่วสุมในเขตโรงแรม ในลักษณะอันควรเชื่อว่าจะก่อความไม่สงบขึ้นในบ้านเมือง หรือจะมีการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม รวมทั้งต้องแจ้งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ทราบโดยทันที ในกรณีที่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจมีหรือได้มีการหลบซ่อนหรือมั่วสุมหรือการกระทำความผิดอาญาขึ้นในโรงแรม ทั้งนี้ ตามมาตรา 30 วรรคหนึ่ง มาตรา 35 วรรคหนึ่ง มาตรา 36 และมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติโรงแรม พ.ศ. 2547